ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 25ης Απριλίου 2002 *

Στην υπόθεση C-183/00,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de Oviedo (Ισπανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

María Victoria Gonzáles Sánchez

και

Medicina Asturiana SA,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 13 της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (ΕΕ L 210, σ. 29),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, S. von Bahr και C. W. A. Timmermans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η María Victoria González Sánchez, εκπροσωπούμενη από τον C. García Castañón, Abogado,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την N. Díaz Abed,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Γ. Αλεξάκη και Σ. Βώδινα,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον R. Abraham και τη R. Loosli-Surrans,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους B. Mongin και M. Desantes,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της M. V. González Sánchez, εκπροσωπούμενης από τον C. García Castañón, της Medicina Asturiana SA, εκπροσωπούμενης από τον M. Herrero Zumalacárregui, Abogado, της Ελληνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τις Γ. Αλεξάκη και Σ. Βώδινα, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τη R. Loosli-Surrans, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους B. Mongin και G. Valero Jordana, κατά τη συνεδρίαση της 3ης Μαΐου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 13ης Απριλίου 2000, που περιήλθε στο Δικαστήριο την 16η Μαΐου 2000, το Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 5 του Oviedo υπέβαλε, βάσει του άρθρου 234 ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του άρθρου 13 της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων (ΕΕ L 210, σ. 29, στο εξής: οδηγία).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της M. V. González Sánchez και της Medicina Asturiana S. A. (στο εξής: Medicina Asturiana), σχετικά με αίτηση αποζημιώσεως της πρώτης για βλάβη που προκλήθηκε από μετάγγιση αίματος πραγματοποιηθείσα σε ιατρικό κέντρο του οποίου την κυριότητα έχει η δεύτερη.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική ρύθμιση

3 Η οδηγία έχει ως αντικείμενο την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης του παραγωγού για ζημίες που οφείλονται σε ελάττωμα των προϊόντων του. Κατά την πρώτη αιτιολογική της σκέψη, η εν λόγω προσέγγιση κατέστη απαραίτητη διότι οι διαφορές στις επιμέρους νομοθεσίες «ενδέχεται να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, να επηρεάσουν την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων εντός της κοινής αγοράς και να προκαλέσουν διαφορές στο επίπεδο προστασίας του καταναλωτή από τις ζημίες, στην υγεία και στην περιουσία του, λόγω ενός ελαττωματικού προϊόντος».

4 Η δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας ορίζει ότι, «ανάλογα με τα νομικά συστήματα των κρατών μελών, ο ζημιωθείς μπορεί να έχει δικαίωμα επανόρθωσης, βάσει συμβατικής ευθύνης ή εξωσυμβατικής ευθύνης με νομική βάση άλλη από την προβλεπόμενη στην παρούσα οδηγία». Προσθέτει ότι «οι διατάξεις αυτές στο μέτρο που επιδιώκουν, επίσης, την αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών δεν θα πρέπει να θίγονται από την παρούσα οδηγία» και διευκρινίζει ότι, «εφόσον η αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων εξασφαλίζεται ήδη, επίσης, σε ένα κράτος μέλος με ειδικό καθεστώς ευθύνης, θα πρέπει, επίσης, να παραμείνει δυνατή η έγερση αγωγών, βάσει του καθεστώτος αυτού».

5 Το άρθρο 13 της οδηγίας ορίζει:

«Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα δικαιώματα, που ενδέχεται να έχει ο ζημιωθείς, βάσει του δικαίου περί συμβατικής ή εξωσυμβατικής ευθύνης, ή βάσει ειδικού καθεστώτος ευθύνης που τυχόν ισχύει, κατά τη στιγμή κοινοποίησης της οδηγίας».

Η εθνική ρύθμιση

6 Ο γενικός νόμος 26, της 19ης Ιουλίου 1984, περί της προστασίας των καταναλωτών και των χρηστών (Boletín Oficial del Estado nº 176, της 24ης Ιουλίου 1984, στο εξής: νόμος 26/84), προβλέπει, με τα άρθρα 25 έως 28, καθεστώς αντικειμενικής ευθύνης βάσει του οποίου οι καταναλωτές και οι χρήστες μπορούν να ζητούν αποζημίωση για τις ζημίες που προκαλούνται από τη χρήση πράγματος, προϊόντος ή υπηρεσίας.

7 Ο νόμος 22, της 6ης Ιουλίου 1994, περί της αστικής ευθύνης λόγω ζημιών από ελαττωματικά προϊόντα (Boletín Oficial del Estado nº 161, της 7ης Ιουλίου 1994, στο εξής: νόμος 22/94), εκδόθηκε μετά την προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες για να εξασφαλίσει τη μεταφορά της οδηγίας στην ισπανική έννομη τάξη.

8 Το άρθρο 2 του νόμου 22/94 καθορίζει το υλικό πεδίο εφαρμογής του επαναλαμβάνοντας τον ορισμό του «προϊόντος» του άρθρου 2 της οδηγίας. Με την πρώτη από τις τελικές του διατάξεις, ο ως άνω νόμος προβλέπει ότι τα άρθρα 25 έως 28 του νόμου 26/84 δεν έχουν εφαρμογή στην αστική ευθύνη λόγω ζημιών που προκαλούνται από τα ελαττωματικά προϊόντα που αφορά το άρθρο του 2.

Η κύρια δίκη και το προδικαστικό ερώτημα

9 Η M. V. González Sánchez υπέστη μετάγγιση αίματος σε ιατρικό κέντρο του οποίου την κυριότητα έχει η Medicina Asturiana. Το μεταγγισθέν αίμα προήλθε από κέντρο μεταγγίσεως.

10 Η M. V. González Sánchez ισχυρίζεται ότι, κατά την εν λόγω μετάγγιση, της μεταδόθηκε ο ιός της ηπατίτιδας Γ. Για τη βλάβη που υπέστη, ζήτησε, βάσει των γενικών διατάξεων του ισπανικού αστικού κώδικα και των άρθρων 25 έως 28 του νόμου 26/84, αποζημίωση από τη Medicina Asturiana. Αυτή αμφισβήτησε ότι τα ως άνω άρθρα του νόμου 26/84 είχαν εφαρμογή, λαμβανομένης υπόψη της πρώτης από τις τελικές διατάξεις του νόμου 22/94.

11 Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί αποδεδειγμένο ότι τα πραγματικά περιστατικά εμπίπτουν, καθ' ύλην και κατά χρόνο, στο πεδίο εφαρμογής τόσο του νόμου 26/84 όσο και του νόμου 22/94.

12 Μετά από ανάλυση των δύο αυτών νομοθετικών κειμένων, το αιτούν δικαστήριο κατέληξε στη διαπίστωση ότι τα δικαιώματα που έχουν οι καταναλωτές και οι χρήστες, βάσει του νόμου 26/84, είναι ευρύτερα εκείνων που μπορούν να επικαλεστούν βάσει του νόμου 22/94 οι ζημιωθέντες και ότι, επομένως, η μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο με τον δεύτερο αυτό νόμο είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δικαιωμάτων που είχαν οι ενδιαφερόμενοι κατά τον χρόνο κοινοποιήσεως της ως άνω οδηγίας.

13 Δεδομένου ότι θεώρησε ότι η διαφορά θέτει ζήτημα ερμηνείας του άρθρου 13 της οδηγίας, το Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 του Oviedo αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει το άρθρο 13 της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο κατά τρόπο ώστε να περιορίζονται ή να περιστέλλονται τα δικαιώματα που αναγνωρίζονταν στους καταναλωτές σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

14 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, στην ουσία, αν το άρθρο 13 της οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα δικαιώματα που η νομοθεσία κράτους μέλους αναγνωρίζει στους ζημιωθέντες από ελαττωματικό προϊόν μπορούν να περιοριστούν ή να περισταλούν από τη μεταφορά της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη του εν λόγω κράτους.

Επί του παραδεκτού

15 Η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται, κυρίως, ότι το προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτο, καθόσον η διάταξη περί παραπομπής δεν αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά που αποδεικνύουν ότι ο νόμος 22/94 έχει εφαρμογή, μόνη περίπτωση κατά την οποία το υποβληθέν ερώτημα θα ήταν λυσιτελές.

16 Συναφώς, αρκεί η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 234 ΕΚ συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, απόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, που έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της μέλλουσας να εκδοθεί δικαστικής αποφάσεως, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Η απόρριψη αιτήσεως εθνικού δικαστηρίου είναι δυνατή μόνον όταν είναι πρόδηλον ότι η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου ή η εξέταση του κύρους ενός κοινοτικού κανόνα, που ζητούνται από το δικαστήριο αυτό, ουδεμία σχέση έχουν με το υποστατό ή με το αντικείμενο της κύριας δίκης (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 2000, C-318/98, Fornasar κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-4785, σκέψη 27, και της 10ης Μαΐου 2001, C-223/99 και C-260/99, Agorà και Excelsior, Συλλογή 2001, σ. I-3605, σκέψεις 18 και 20).

17 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους η ερμηνεία του άρθρου 13 της οδηγίας τού είναι απαραίτητη για την επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί και δεν φαίνεται ότι το υποβληθέν ερώτημα δεν έχει σχέση με το υποστατό ή με το αντικείμενο της κυρίας δίκης.

18 Επομένως, το προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

19 Η Ισπανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ισχυρίζονται ότι σκοπός της οδηγίας είναι η εναρμόνιση των εννόμων τάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων. Το άρθρο 13 της οδηγίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει στον ζημιωθέντα να ωφελείται, όσον αφορά τα προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, από καθεστώς ευθύνης ευνοϊκότερο αυτού που η ίδια προβλέπει.

20 Η M. V. González Sánchez, η Ελληνική, η Γαλλική και η Αυστριακή Κυβέρνηση υποστηρίζουν αντίθετη ερμηνεία του άρθρου 13 της οδηγίας.

21 Κατ' αυτούς, η οδηγία δεν επέφερε την πλήρη εναρμόνιση. Το άρθρο της 13 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η οδηγία δεν τροποποιεί τις διατάξεις του εθνικού δικαίου περί συμβατικής ή εξωσυμβατικής ευθύνης ή περί του ειδικού καθεστώτος ευθύνης που ίσχυε κατά την κοινοποίησή της στα κράτη μέλη, διατάξεις που συχνά

ευνοούν τον ζημιωθέντα. Θα ήταν προδήλως αντίθετο προς τον σκοπό της εν λόγω οδηγίας το να έχει η μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο αποτέλεσμα τον περιορισμό της προστασίας του ζημιωθέντος.

22 Η ως άνω ερμηνεία του άρθρου 13 της οδηγίας ενισχύεται από τις μεταγενέστερες εξελίξεις στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, όπως αυτές αντανακλώνται υπό την τελική τους μορφή στο άρθρο 153 ΕΚ, το οποίο προβλέπει, με την παράγραφό του 1, ότι η δράση της Κοινότητας τείνει να διασφαλίσει αυξημένο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και, με την παράγραφό του 5, ότι τα μέτρα που θεσπίζονται σχετικώς δεν μπορούν να εμποδίσουν ένα κράτος μέλος να διατηρήσει ή να λάβει αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

23 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η οδηγία εκδόθηκε από το Συμβούλιο ομοφώνως βάσει του άρθρου 100 της Συνθήκης ΕΟΚ (αργότερα, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 100 της Συνθήκης ΕΚ, νυν άρθρο 94 ΕΚ), σχετικό με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που επηρεάζουν άμεσα τη δημιουργία ή τη λειτουργία της κοινής αγοράς. Αντίθετα προς το άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 95 ΕΚ), που ενσωματώθηκε στη Συνθήκη μετά την έκδοση της οδηγίας και που καθιστά δυνατές ορισμένες αποκλίσεις, η εν λόγω νομική βάση δεν προβλέπει καμία δυνατότητα στα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν διατάξεις παρεκκλίνουσες από τα κοινοτικά μέτρα εναρμονίσεως.

24 Ομοίως δεν μπορεί να γίνει επίκληση του άρθρου 153 ΕΚ, το οποίο επίσης ενσωματώθηκε στη Συνθήκη μετά την έκδοση της οδηγίας, για να δικαιολογηθεί ερμηνεία της οδηγίας σύμφωνα με την οποία αυτή σκοπεί στην ελάχιστη εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών, που δεν μπορεί να εμποδίσει ένα από αυτά να διατηρήσει ή να λάβει αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα από τα κοινοτικά. Συγκεκριμένα, η αρμοδιότητα που το άρθρο 153, παράγραφος 5, ΕΚ απονέμει προς τον σκοπό αυτόν στα κράτη μέλη αφορά μόνον τα μέτρα του άρθρου 3, στοιχείο β',

της εν λόγω διατάξεως, δηλαδή τα μέτρα που στηρίζουν και συμπληρώνουν την πολιτική των κρατών μελών και που διασφαλίζουν τη συνεχή της παρακολούθηση. Τέτοια αρμοδιότητα δεν αφορά τα μέτρα της παραγράφου 3, στοιχείο α', της ίδιας διατάξεως, δηλαδή τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 95 ΕΚ στο πλαίσιο της πραγματοποιήσεως της κοινής αγοράς, με τα οποία πρέπει να εξομοιωθούν τα μέτρα που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 94 ΕΚ. Επιπλέον, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 43 των προτάσεών του, το άρθρο 153 ΕΚ διατυπώνεται ως οδηγία προς την Κοινότητα ενόψει της μελλοντικής της πολιτικής και δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη, λόγω του αμέσου κινδύνου για το κοινοτικό κεκτημένο, να λάβουν αυτονόμως μέτρα αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο όπως αυτό απορρέει από τις οδηγίες που είχαν ήδη εκδοθεί κατά τη θέση του σε ισχύ.

25 Συνεπώς, το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κράτη μέλη για να ρυθμίσουν την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων καθορίζεται εξ ολοκλήρου από την οδηγία αυτή καθ' αυτή και συνάγεται από τη διατύπωση, τον σκοπό και την οικονομία της.

26 Συναφώς, επιβάλλεται, πρώτον, η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από την πρώτη αιτιολογική της σκέψη, η οδηγία, θεσπίζοντας εναρμονισμένο καθεστώς αστικής ευθύνης των παραγωγών για τις ζημίες που προκαλούνται από ελαττωματικά προϊόντα, ανταποκρίνεται στον στόχο να διασφαλισθεί ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων, να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και να αποφευχθούν οι διαφορές μεταξύ επιπέδων προστασίας των καταναλωτών.

27 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς, για παράδειγμα, την οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29), η οδηγία δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να επιτρέπει ρητώς στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν, επί των θεμάτων που αυτή ρυθμίζει, αυστηρότερες διατάξεις για να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη προστασία των καταναλωτών.

28 Τρίτον, επιβάλλεται η επισήμανση ότι το γεγονός ότι η οδηγία προβλέπει ορισμένες παρεκκλίσεις ή παραπέμπει, για ορισμένα θέματα, στο εθνικό δίκαιο δεν σημαίνει ότι η εναρμόνιση δεν είναι πλήρης ως προς τα θέματα που αυτή ρυθμίζει.

29 Συγκεκριμένα, καίτοι τα άρθρα 15, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', και 16 της οδηγίας επιτρέπουν στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από τους κανόνες που αυτή θέτει, οι εν λόγω δυνατότητες παρεκκλίσεως αφορούν μόνον περιοριστικώς απαριθμημένα σημεία και ορίζονται στενά. Επιπλέον, οι δυνατότητες παρεκκλίσεως εξαρτώνται ιδίως από προϋποθέσεις αξιολογήσεως ενόψει πιο προωθημένης εναρμονίσεως στην οποία αναφέρεται ρητώς η προτελευταία αιτιολογική σκέψη της οδηγίας. Συναφώς, η οδηγία 1999/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 1999, για την τροποποίηση της οδηγίας 85/374 (ΕΕ L 141, σ. 20), αποτελεί παράδειγμα του εν λόγω συστήματος προοδευτικής εναρμονίσεως, δεδομένου ότι κατήργησε τη δυνατότητα του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, περιλαμβάνοντας τα γεωργικά προϊόντα στο πεδίο εφαρμογής της.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το άρθρο 13 της οδηγίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως επιτρέπον στα κράτη μέλη να διατηρούν διαφορετικό γενικό καθεστώς ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων από αυτό που θεσπίζει η οδηγία.

31 Η αναφορά του άρθρου 13 της οδηγίας στα δικαιώματα του ζημιωθέντος βάσει του δικαίου περί συμβατικής και εξωσυμβατικής ευθύνης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το καθεστώς που θεσπίζει η εν λόγω οδηγία, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο της 4, επιτρέπει στον ζημιωθέντα να ζητεί αποζημίωση εφόσον αποδείξει τη ζημία, το ελάττωμα του προϊόντος, καθώς και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ του εν λόγω ελαττώματος και της ζημίας, δεν αποκλείει την εφαρμογή άλλων καθεστώτων συμβατικής ή εξωσυμβατικής ευθύνης, στηριζομένων σε διαφορετικές βάσεις, όπως η ευθύνη εξ εγγυήσεως λόγω κρυμμένων ελαττωμάτων ή η αμέλεια.

32 Ομοίως, η αναφορά του εν λόγω άρθρου 13 στα δικαιώματα του ζημιωθέντος βάσει ειδικού καθεστώτος ευθύνης ισχύοντος κατά την κοινοποίηση της οδηγίας πρέπει να εννοηθεί, όπως προκύπτει από το τρίτο σκέλος της προτάσεως της δέκατης τρίτης αιτιολογικής σκέψεώς της, ως αφορώσα ειδικό καθεστώς, περιοριζόμενο σε συγκεκριμένο τομέα παραγωγής (βλ. τις σημερινές αποφάσεις C-52/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2002, σ. I-3827, σκέψεις 13 έως 23, και C-154/00, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Συλλογή 2002, σ. I-3879, σκέψεις 9 έως 19).

33 Αντιθέτως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καθεστώς ευθύνης του παραγωγού που στηρίζεται στην ίδια νομική βάση με αυτό που θεσπίζει η οδηγία και που δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένο τομέα παραγωγής δεν εμπίπτει σε κανένα από τα καθεστώτα ευθύνης τα οποία αναφέρει το άρθρο 13 της οδηγίας. Δεν μπορεί να γίνει, επομένως, επίκληση της εν λόγω διατάξεως για να δικαιολογηθεί η διατήρηση εθνικών διατάξεων προστατευτικότερων αυτών της οδηγίας.

34 Συνεπώς, πρέπει να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα η απάντηση ότι το άρθρο 13 της οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα δικαιώματα που η νομοθεσία κράτους μέλους αναγνωρίζει στους ζημιωθέντες από ελαττωματικό προϊόν, βάσει γενικού καθεστώτος ευθύνης το οποίο έχει την ίδια νομική βάση με αυτό που θεσπίζει η οδηγία, μπορούν να περιοριστούν ή να περισταλούν από τη μεταφορά της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη του εν λόγω κράτους.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ελληνική, η Ισπανική, η Γαλλική και η Αυστριακή Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 13ης Απριλίου 2000 το Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 5 de Oviedo, αποφαίνεται:

Το άρθρο 13 της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σε θέματα ευθύνης λόγω ελαττωματικών προϊόντων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα δικαιώματα που η νομοθεσία κράτους μέλους αναγνωρίζει στους ζημιωθέντες από ελαττωματικό προϊόν, βάσει γενικού καθεστώτος ευθύνης το οποίο έχει την ίδια νομική βάση με αυτό που θεσπίζει η οδηγία, μπορούν να περιοριστούν ή να περισταλούν από τη μεταφορά της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη του εν λόγω κράτους.

Jann von Bahr Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Απριλίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

P. Jann